

**ЦЕНТРАЛЬНОУКРАЇНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВОЛОДИМИРА ВИННИЧЕНКА**

Факультет мистецький

Кафедра образотворчого мистецтва та дизайну

РИСУНОК

СИЛАБУС

2019 – 2020 навчальний рік

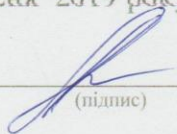
Силабус це персоніфікована програма викладача для навчання студентів з кожного предмета, що оновлюється на початок кожного навчального року.

Силлабус розробляється відповідно до освітньо-професійної програми підготовки фахівця відповідного рівня та згідно навчального і робочого навчального планів, з врахуванням логічної моделі викладання дисципліни.

Силабус розглянутий на засіданні кафедри образотворчого мистецтва та дизайну.

Протокол від «17» вересня 2019 року № 2

Завідувач кафедри _____

(підпис)

(Т.М. Стрітьєвич)

(ініціали та прізвище)

Розробник: доцент кафедри образотворчого мистецтва та дизайну Пунгіна О.А

Ел. адреса:

Інша контактна інформація:

1. Опис дисципліни

Назва дисципліни:	РИСУНОК
Спеціальність:	023 Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація
Освітньо-професійна програма:	Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація
Рівень вищої освіти:	Перший (бакалаврський) рівень
Форма навчання:	Обмеження немає
Курс:	2
Семестр:	4

Найменування показників	Характеристика навчальної дисципліни
Тип дисципліни	Нормативна
Кількість кредитів –	4,5
Блоків (модулів) –	1
Загальна кількість годин –	135
Тижневих годин для денної форми навчання:	4
Лекції	2 год.
Практичні, семінарські	
Лабораторні	70 год.
Самостійна робота	63
Індивідуальне науково-дослідне завдання (есе, аналітичний звіт, тези тощо)	
Вид підсумкового контролю:	Екзамен
Сторінка дисципліни на сайті університету	
Зв'язок з іншими дисциплінами.	живопис, графіка, композиція, скульптура, дпм, кольорознавство

2. Анотація до курсу

Програма вивчення навчальної дисципліни «Рисунок» складена відповідно до освітньо-професійної програми підготовки бакалаврів напряму 02 Культура і мистецтво, спеціальності 023 Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація.

Предметом вивчення навчальної дисципліни є академічний рисунок, конструктивна будова предметів, форм і об'єктів довколишнього світу, особливості та закономірності зображення предметів, об'єктів та явищ засобами реалістичного рисунку. Програма навчальної дисципліни в другому семестрі другого курсу передбачає вивчення таких розділів:

1. Основні відомості щодо конструктивної будови деталей голови
2. Зображення гіпсової голови.

Вивчення предмету сприятиме опануванню професійною майстерністю й умінням використовувати набуті знання в подальшій реставраційній та творчій діяльності.

3. Мета курсу

Мета викладання дисципліни - дати комплекс знань, умінь та навичок з рисунку; закріплення та поглиблення знань, умінь і навичок зображення різних форм предметів та об'єктів, отримання основних відомостей про виконання зображення голови та фігури людини й практичне засвоєння її анатомічної будови.

4. Завдання вивчення дисципліни

Основним під час вивчення курсу є ознайомлення студентів із завданнями портретного рисунку, де моделлю є голова та руки натурника.

- вивчення закономірностей анатомічної будови частин тіла людини;
- усвідомлення принципів та методів реалістичного зображення об'ємної форми засобами рисунку;
- підвищення культури сприйняття студентів та формування високих естетичних потреб;
- розвиток творчих здібностей на основі пізнання різних рівнів художнього образу;
- розвиток цілісного сприйняття;
- опанування уміннями та навичками лінійно-конструктивної побудови, світлотіньового та тонального рисунку;
- оволодіння етапами виконання рисунку, виразними засобами рисунку.

5. Результати навчання

Знання

- Знання матеріалів та технік рисунку;

- Знання виражальних і виразних засобів, професійної термінології, етапів та методики виконання зображення;
- Може застосовувати різноманітні графічні техніки, вмінні зобразити голову, півфігуру, фігуру людини;
- Може аргументувати вибір матеріалів та техніки, зображальних засобів, різних мистецьких технік для вирішення практичного завдання, продемонструвати знання та розуміння зображальних і виражальних можливостей різних художніх матеріалів, що застосовуються у рисунку;
- Усвідомлення теоретичних основ образотворчої грамоти для застосовування комплексного художнього підходу у створенні цілісного образу
- Здатність здійснювати пошук, аналіз та оброблення інформації з різних джерел

Уміння

- Уміє аналізувати закономірності лінійної та повітряної перспектив і застосовує їх під час зображення
- Уміє аналізувати та передавати зображення у відповідності до положення предметів відносно лінії горизонту
- Добре розуміє форму предметів та передає її засобами малюнку,
- Відповідно передає характер освітлення, світлотінь, тон, матеріальність,
- Самостійно аналізує та komponує зображення в аркуші
- Вміння використовувати власну образно-асоціативну, стилістичну та пластичну мову, інтегрувати смисли та засоби їх втілення у мистецькому творі, відтворювати традиційні та синтезувати сучасні технології рисунка;

Комунікація

- Здатність використовувати відповідну термінологію, обговорювати факти та інтерпретації зрозумілою і чіткою мовою, застосувати це в презентаціях, есе та дипломній роботі
- Здатність відповідально ставитися до виконуваної роботи, самостійно приймати рішення, досягати поставленої мети з дотриманням вимог професійної етики
- Готовність розуміти кінцеву мету власного навчання, його етапи, цілі і завдання кожного окремого завдання з рисунку.

6. Політика курсу

Загальні:

- Студенти і викладачі несуть спільну відповідальність за створення безпечного і сприятливого навчального середовища.
- В аудиторіях заборонено вживати їжу та напої (за винятком води та у разі медичної необхідності).

- Мобільні телефони та інші цифрові електронні пристрої мають бути вимкнені або переведенні у беззвучний режим. Ноутбуки можуть використовуватися лише для введення нотаток та виконання практичних завдань.

- Студенти мають право робити аудіозапис аудиторного заняття для свого особистого освітнього використання за погодженням з викладачем. Студент не має права розміщувати запис на веб-сайті чи іншому сторонньому ресурсі без письмової згоди викладача.

- Студент має право звертатися до викладача за додатковим поясненням матеріалу курсу (теми) чи змісту лабораторних завдань протягом робочого часу усно, по електронній пошті або через будь-яку систему повідомлень. На запит зацікавлених студентів, викладач призначає консультацію для аналізу самостійної роботи студентів. Відвідування таких консультацій за бажанням студента.

Навчальні:

- Комунікація та групова співпраця є важливими компонентами засвоєння знань і професійних компетентностей під час курсу (теми). Тому для виконання вимог курсу (теми) студенти мають брати участь в усіх аудиторних заняттях, причому перед тим ознайомитися з обов'язковими для читання, аналізу, перегляду матеріалами чи текстами. У разі пропуску заняття без поважних причин, які задокументовані, оцінка за проміжний контроль автоматично знижується на 10%.

- В межах самостійної роботи студенти опрацьовують (підбирають) наочний матеріал, переглядають відео, закінчують та виконують практичні завдання для самоконтролю і практичні завдання з метою перевірки засвоєння ними знань і набуття навичок.

- Виконання практичних завдань для самоконтролю є обов'язковими для кращого засвоєння (виконання) навчального матеріалу. Виконання індивідуальних практичних завдань з метою перевірки засвоєння студентами знань і набуття навичок є обов'язковим. Ці завдання виконуються індивідуально.

- Студенти зобов'язані дотримуватися принципів академічної доброчесності при виконанні індивідуальних контрольних завдань. У разі плагіату при виконанні завдання, студент отримує незадовільну оцінку за нього. У разі повторного виявлення плагіату студент не допускається до семестрового заліку.

7. Зміст дисципліни.

Тижнів	Тема, план	Форма діяльності (заняття)	Література Ресурси в Інтернеті	Самостійна робота, завдання, год.	Вага оцінки	Термін виконання
Тиж. 1-3.	Тема 1: Малюнок гіпсової античної голови (Аполлона або Антиноя). Формат 50x40. - композиційний пошук у форматі - конструктивна побудова зображення - світлотіньовий рисунок - тональний рисунок - узагальнення	лаб. заняття	наочність Шаров В.С. Академическое обучение изобразительному искусству/Шаров В.С.- М.: Эксмо, 2014. – 648 с	10 год. Малюнок гіпсової античної голови (Аполлона або Антиноя). Формат 50x40.	10	12 год.
Тиж. 4-8.	Тема 2. Малюнок гіпсової античної голови середньої складності (Гомер, Платон, Сократ). Формат 50x40. - композиційний пошук у форматі - конструктивна побудова зображення - світлотіньовий рисунок - тональний рисунок - узагальнення	лаб. заняття	наочність Шаров В.С. Академическое обучение изобразительному искусству/Шаров В.С.- М.: Эксмо, 2014. – 648 с	10 Малюнок гіпсової античної голови середньої складності (Гомер, Платон, Сократ). Формат 50x40.	10	14
Тиж. 8-14	Тема 3. Малюнок черепа людини в двох ракурсах: анфас, профіль або три чверті. Формат 50x70. - композиційний пошук у форматі - конструктивна побудова зображення - світлотіньовий рисунок - тональний рисунок - узагальнення	лаб. заняття	наочність Шаров В.С. Академическое обучение изобразительному искусству/Шаров В.С.- М.: Эксмо, 2014. – 648 с	20 Малюнок черепа людини в одному з ракурсів: анфас, профіль або три чверті. Формат 50x40	20	24
Тиж. 14-17	Тема 4. Малюнок гіпсової моделі голови людини – екорше (анфас або три чверті). Формат 50x40. - композиційний пошук у форматі	лаб. заняття	наочність Шаров В.С. Академическое обучение изобразительному искусству/Шаров В.С.- М.: Эксмо, 2014. – 648 с	13 Малюнок гіпсової моделі голови людини –	10	12

	- конструктивна побудова зображення - світлотіньовий рисунок - тональний рисунок - узагальнення			екорше (анфас або три чверті). Формат 50х40.		
Тиж. 18-20.	Тема 5. Малюнок голови натурника. Формат 50х40. - композиційний пошук у форматі - конструктивна побудова зображення - світлотіньовий рисунок - тональний рисунок - узагальнення	лаб. заняття	наочність Шаров В.С. Академическое обучение изобразительному искусству/Шаров В.С.- М.: Эксмо, 2014. – 648 с	10 Малюнок голови натурника. Формат 50х40	10	8

8. Література для вивчення дисципліни.

Основна:

1. Барщ А.О. Рисунок в средней художественной школе. - М.: Издательство Академии художеств СССР, 1963.
2. Баммес Г. Художественная пластическая анатомия человека. – Дрезден, 1988.
3. Ли Н.Г. Рисунок. Основы учебного академического рисунка: Учебник. – М.: Эксмо, 2010. – 480 с.
4. Шаров В.С. Академическое обучение изобразительному искусству/Шаров В.С. - М.: Эксмо, 2014. – 648 с.

Додаткова:

1. Голубева О.Л. Основы композиции. - М.: Искусство, 2004.
2. Кирцер Ю.М. Рисунок и живопись. - М.: Академия, 2000.
3. Рисунок. Живопись. Композиция: Хрестоматия: Учеб. пособие для студентов худож.-граф. фак. пединститутов / Сост. Н. Н. Ростовцев и др.- М.: Просвещение, 1989.-207 с.
4. Ростовцев Н.Н. Академический рисунок. Курс лекций. - М.: Просвещение, 1973.
5. Ростовцев Н.Н. Учебный рисунок. - М.: Просвещение, 1976.
6. Ростовцев Н.Н. Рисование головы человека: Учебное пособие. – М.: Изобразительное искусство, 1989.
7. Ростовцев Н.Н., Терентьев А.Е. Развитие творческих способностей на занятиях рисованием: Учебное пособие для студентов. – М.: Просвещение, 1987. – 176 с.
8. Сайдевей Я., Гер А., Хортон Дж., Монахин П., Уайзман О. Рисунок и живопись. Полный курс обучения. – М.: ЗАО «БММ», 2011. – 352 с.
9. Сенин В.П., Коваль О.В. Школа рисунка карандашом. Натюрморт. Пейзаж. Портрет.– Харьков: Книжный клуб «Клуб семейного досуга»; Белгород: ООО «Книжный клуб «Клуб семейного досуга», 2007.– 112 с.
10. Соловьева Б.А. Искусство рисунка. – Лен. отд.: Искусство, 1989. – 254 с.
11. Учебный рисунок в Академии художеств: Альбом/Под ред.. Б.С.Угарова; автор-составитель .Д.А.Сафаралиева. – М.: Изобразительное искусство, 1990.
12. Школа изобразительного искусства. - М.: Изобразительное искусство, 1986.–Т. 1 – 10

9. Політика виставлення балів. Вимоги викладача

Враховуються бали набрані за лабораторні і самостійній роботи та бали підсумкового контролю. При цьому обов'язково враховуються присутність на заняттях та активність студента під час лабораторного заняття; недопустимість пропусків та запізнень на заняття; користування мобільним телефоном, планшетом чи іншими мобільними пристроями під час заняття; плагіат; несвоєчасне виконання поставленого завдання тощо.

Кількість балів за залежить від дотримання таких вимог:

- своєчасність виконання навчальних завдань та повний обсяг їх виконання;
- якість виконання навчальних завдань;
- композиція та тонове вирішення зображення має будуватися на закономірностях, принципах і відповідних правилах організації простору;
- самостійність виконання;
- творчий підхід у виконанні завдань;
- ініціативність у навчальній діяльності;

Впродовж семестру студент за виконання завдань отримує – 60 балів під час складання блоків і 40 – балів за екзамен

Поточний контроль знань					Екзамен/перегляд	Сума
Блок №1						
T1	T2	T3	T4	T5		
10	10	20	10	10	40	100

10. Підсумковий контроль

Питання для підсумкової оцінки знань:

1. Які особливості сприйняття і відтворення довколишнього світу
2. Визначити основні засоби малюнку
3. Лінійна і повітряна перспектива як засоби передачі простору
4. Художні матеріали та інструменти
5. Реалістичний малюнок – основа художньої грамоти
6. Короткочасний і тривалий малюнок, навчальні і творчі завдання
7. Етапи виконання навчального завдання
8. Вплив внутрішньої будови голови людини на її зображення
9. Конструктивна будова деталей голови та їх взаємозв'язок і взаємовплив під час зображення голови людини
10. Етапи виконання зображення голови людини
11. Поняття про цілісність малюнку
12. Зображення голови людини – основа портретного жанру
13. Анатомічна будова голови людини
14. Методика зображення голови людини
15. Засоби моделювання об'єму голови

16. Створення портрету у рисунку

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Критерії оцінювання на лабораторних заняттях та переглядах з Рисунку:

Оцінку «відмінно» (A) (90-100) - заслуговує студент, що має міцні, ґрунтовні теоретичні знання, які застосовує на практиці.

- студент досконало володіє теоретичним матеріалом, самостійно поповнює свої знання,
- розуміє та відповідно застосовує поняття й терміни,
- дотримується методичної послідовності виконання зображення,
- уміє аналізувати закономірності лінійної та повітряної перспектив і застосовує їх під час зображення
- уміє аналізувати та передавати зображення у відповідності до положення предметів відносно лінії горизонту,
- добре розуміє форму предметів та передає її засобами рисунку,
- відповідно передає характер освітлення, світлотінь, тон, матеріальність,
- самостійно аналізує та komponує зображення в аркуші
- охайно та у відведений час виконує завдання
- домашнє завдання виконане у повному обсязі та на достатньому або високому рівні.

Оцінку «добре» (B) (82-89) – заслуговує студент, що має ґрунтовні теоретичні та практичні знання, але має стандартне мислення.

- студент добре володіє теоретичним матеріалом,
- розуміє та відповідно застосовує поняття й терміни,
- дотримується методичної послідовності виконання завдання,
- уміє аналізувати закономірності лінійної та повітряної перспектив і застосовує їх під час зображення
- уміє аналізувати та передавати зображення у відповідності до положення предметів відносно лінії горизонту,

- розуміє форму предметів та вправно її передає допускаючи лише незначні порушення, які самостійно виправляє,
- добре передає характер освітлення, світлотінь, тон, матеріальність,
- аналізує та відповідно komponує зображення в аркуші
- охайно та у відведений час виконує завдання
- домашнє завдання виконане на достатньому рівні у повному обсязі.

Оцінку «добре» (C) (74-81) – заслуговує студент, що має належні теоретичні та практичні знання, але має стандартне мислення.

- студент не завжди орієнтується в теоретичному матеріалі,
- не впевнено та відповідно застосовує поняття та терміни,
- дотримується методичної послідовності виконання завдання під керівництвом викладача,
- не впевнено передає основні пропорційні співвідношення, допускає незначні помилки у передачі перспективних скорочень,
- уміє аналізувати та передавати зображення у відповідності до положення предметів відносно лінії горизонту, інколи допускає помилки у зображенні предметів відносно лінії горизонту
- розуміє форму предметів та допускає порушення під час її графічного моделювання,
- допускає погрішності в передачі характеру освітлення, світлотіні, тону, матеріальності,
- аналізує та відповідно komponує зображення в аркуші під керівництвом викладача
- виконує завдання у відведений час
- домашнє завдання виконано частково та посередньо, або повністю та на посередньому рівні.

Оцінку «задовільно» (D) (64-73) – заслуговує студент, що може продемонструвати теоретичні та практичні знання.

- студент не орієнтується в теоретичному матеріалі,
- не впевнено та не завжди відповідно застосовує поняття та терміни,
- не дотримується методичної послідовності виконання завдання,
- допускається значних порушень в передачі основних пропорційних співвідношень,
- допускає значні помилки у зображенні предметів відносно лінії горизонту,
- розуміє форму предметів та допускає значні порушення під час її графічного моделювання,
- допускається значних помилок у передачі характеру освітлення, світлотіні, тону, матеріальності,
- не вдало komponує зображення в аркуші
- не охайно, зі значним запізненням виконує завдання,
- домашнє завдання виконане частково та на низькому рівні.

Оцінку «задовільно» (E) (60-63) - заслуговує студент, що має слабкі теоретичні та практичні знання.

- студент присутній на занятті,
- домашнє завдання не виконане, або виконане на низькому рівні і частково.

Оцінку «не задовільно» (Fx) (35-59) - заслуговує студент, що має дуже слабкі теоретичні та практичні знання.

Оцінку «не задовільно» (F) (0-34) – заслуговує студент, який не володіє теоретичними та практичними знаннями.